

ГЛАСНИК МАТИЦЕ СРПСКЕ

број 14 * септембар 2009

www.maticasrpska.org.rs

тел. 021/420-199

У СУСРЕТ САЈМУ КЊИГА

MATICA SRPSKA ONLINE

Пратећи савремене тенденције у издавачкој делатности, Матица српска је у јесен 2008. године почела да систематски развија интегрални програм дигитализације података и нови начин комуникаирања са јавношћу путем глобалних информационих мрежа.

У том циљу формирана је посебна интернет страница (*web site*). На њој је Матица српска представљена као најстарија књижевна, културна и научна институцији српског народа али и као најстарија српска издавачка кућа, која у континуитету делује готово два века. На новом сајту се налазе електронски каталоги издања научних одељења, Издавачког центра, Библиотеке и Галерије Матице српске. У посебном одељку садржан је преглед вишејезичких издања и издања на страним језицима.

Корисницима сајта је омогућена савремена и ефикасна куповина свих публикација путем интернета. Трансакције се одвијају у реалном времену, уз безготовинско плаћање и са максималном заштитом.

Делујући у јавном интересу, као непрофитна организација, Матица српска је преко новог сајта омогућила бесплатан приступ свим периодичним издањима, у пуном тексту. Без накнаде се могу користити и друге базе података, попут Азбуџника Српској библиографској речнику и сл.

На сајту се налазе контакт информације свих институција Матице српске, као и корисни линкови

Најстарија српска књижевна, културна и научна институција

Најстарија издавачка кућа у Србији

Матица српска | Најстарија издавачка кућа | Каталог публикација | Вишејезична издања | Интернет продаја | Бесплатни приступ | Контакт информације |

МАТИЦА СРПСКА

Српски биографски речник
Том први (слови А-Б)
Матица српска, Нови Сад, 2004
Твади поез., 25 см, 916 страна, 423 фотографије
ISBN 86-83651-49-5

Српски биографски речник
Том други (слови В-Г)
Матица српска, Нови Сад, 2006
Твади поез., 25 см, 881 страна, 462 фотографије
ISBN 86-83651-62-2

Српски биографски речник
Том трећи (слови Д-З)
Матица српска, Нови Сад, 2007
Твади поез., 25 см, 927 страна, 566 фотографија
ISBN 978-86-7946-001-1

Српски биографски речник
Том четврти (слови И-Ка)
Матица српска, Нови Сад, 2009
Твади поез., 25 см, 922 стране, 586 фотографија
ISBN 978-86-7946-037-0

КАПИТАЛНО ИЗДАЊЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ

СРПСКИ
БИОГРАФСКИ
РЕЧНИК
I - IV

СБР

РЕЧНИК је замишљен као вишетомни „персонална енциклопедија“ у којој ће се наћи биографије свих Срба и припадника других нација, који су оставили значајнији trag (пре свега стваралаčки, али и рудикачки) у историји српског народа, од утемељења српске државности у VIII веку, до краја Другог светског рата.

У дугом иву од око 25.000 имена налазе се владари, духовници, племићи, просветитељи, војсковође, борци за национална и људска права, водеће личности из света политичке, уметничке, добровољни, новинари, публицисти, привредници, градитељи, архитекти, инженери, медицини, спортисти...

Ова капитална едиција, која ће се састојати од 10 томова, обухвата сва раздoblја и све посебне друштвене животе које чине укупност историјске егзистенције етничког или културног простора српског народа.

Припреме за рад на Српском биографском речнику трајале су дugo. Справодио их је Редитељски одбор на чијем суцу били главни учредници Младен Лесковић (1973-1980) и Александар Форишковић (1980-1990). Рађено је у духу Матичне традиције: студизан и темелјан, а у складу са искуствима земаља које су већ реализовали сличне енциклопедијске пројекте. Рад на изради Речника је започет 1991. године под уредништвом академика Чедомира Поповића, а интензивирао је 2002. године, када је Министарство за науку Владе Републике Србије почело да субфинансира реализацију пројекта.

Прави том Речнику (слови А-Б) са 1956 биографија приказан је на свечаној седници Скупштине Матице српске 16. фебруара 2005. године. Од тада књите, уз велико ангажовање редакционих тима и све веће броја сарадника (аутора), којих до сада било око 800, излазе у устаљеном ритму. Други том (слови В-Г) објавлен је 2006, трећи (Д-З) 2007, и четврти, најновији – слови И, Ј, К, Љ 2009. До сада је објављено 7346 биографија, илустрованих са 2037 портрета (фотографија и репродукција слика). Сви томови су писани по чврсто формулисаним и доследно спровођеним методолошким принципима од којих је најзначајнији вредност дела (историјског учника) остварен до 1945. од стране приказане личности.

У првој четврти тома објављене су биографије: Иве Андрића, Александра I Кађарђевића, Александра Обреновића, Вука Бранковића, Јосина Броза Тита, Борбе Бајфера, Николаја Велимирковића, Илије Гарашанића, бурађа Бранковића, Буре Ђанића, Јована Ђукића, Јакова Ђорђевића, Радоја Домановића, Јована Љубинића, Јована Борбрезића, Јакова Јанковића, Слободана Јовановића, Јосифа Рајачића, Николе Каталића, Борбе Петровића Кађарђевића, чланова породице Кађарђевић, Вука Каракића и многих других личности, међу којима су и оне до сада непознате широј јавности.

У првој четврти тома објављене су биографије: Иве Андрића, Александра I Кађарђевића, Александра Обреновића, Вука Бранковића, Јосина Броза Тита, Борбе Бајфера, Николаја Велимирковића, Илије Гарашанића, бурађа Бранковића, Буре Ђанића, Јована Љубинића, Јакова Ђорђевића, Радоја Домановића, Јована Љубинића, Јована Борбрезића, Јакова Јанковића, Слободана Јовановића, Јосифа Рајачића, Николе Каталића, Борбе Петровића Кађарђевића, чланова породице Кађарђевић, Вука Каракића и многих других личности, међу којима су и оне до сада непознате широј јавности.

МАТИЦА СРПСКА

Матица српска 3 • 21 000 Нови Сад • Србија
Телефон: 021 420 599 • Тел/факс: 021 328 501
www.maticasrpska.org.rs • e-mail: maticasrpska@srpska.org.rs

који упућују кориснике на друге релевантне интернет странице.

У плану је унапређење постојећих и формирање нових електронских база података.

www.maticasrpska-publikacije.com

3. септембра 2009. године: из штампе је изашла књига проф. др Ксеније Марицки Гађански *Из другој ули*, једанаеста у Едицији *Майица* Издавачког центра Матице српске.

4. септембра 2009. године: одржано је тумачење изложбе *Европски концепти: Добровић, Шумановић, Коњовић, Шуйц*. О концепту изложбе, изложеним делима и уметницима говорила је мр Тијана Палковљевић, кустос изложбе.

7. септембра 2009. године: одржана је седница Председништва Матице српске.

7. септембра 2009. године: одржан је први радни састанак у оквиру пројекта *Орнитолошки речник*. Састанку су присуствовали мр Васа Павковић из Београда, мр Јавор Рашајски из Вршца и мр Дејан Милорадов, носилац пројекта. Том приликом је договорено да се сачине спискови извора за ексцерпцију грађе (савремени и историјски речници српског језика те стручне и научне расправе из орнитологије).

7. септембра 2009. године: из штампе је изашла књига Радована Вучковића *Паралеле и укриштања*, дванаеста у Едицији *Майица* Издавачког центра Матице српске.

7. септембра 2009. године: у оквиру Одељења за ликовне уметности из штампе је изашла књига *Сијоменици и сијомен обележја* чији је аутор академик Томе Серафимовски.

8. септембра 2009. године: Матицу српску је посетио Његово преосвештенство епископ средњоевропски Константин. Уваженог госта су примили председник Матице српске академик Чедомир Попов, генерални секретар проф. др Душан Николић и помоћник управника за издавачку и научноистраживачку делатност Добрил Мартинов. Том приликом вођени су разговори о припремама за прославу 150 година постојања Српске православне црквене оптине у Бечу.

8. септембра 2009. године: Матицу српску је посетила група страних студената славистике предвођена проф. др Слободаном Ж. Марковићем. У сарадњи са Славистичким центром млади студенти су боравили у Србији током манифестије

„Вукови дани”. Госте су дочекали стручни сарадник Одељења за књижевност и језик Јулка Ђукић, стручни сарадник Рукописног одељења Александра Јовановић а испред Библиотеке Матице српске руководилац одељења за чување и коришћење публикација Радован Мићић и том приликом их упознали са историјом Матице српске.

9. септембра 2009. године: одржана је седница Уређивачког одбора *Српске енциклопедије*.

9. септембра 2009. године: одржан је састанак чији је повод био организовање научног скупа о српском језику. На састанку су били потпредседник Матице српске проф. др Славко Гордић, секретар Одељења за књижевност и језик проф. др Мато Пижурица, проф. др Милан Шипка, директор издавачке куће „Прометеј” Зоран Колунџија и стручни сарадник Одељења за књижевност и језик Јулка Ђукић. Предложено је да се одржи скуп најкомпетентнијих стручњака, у ужем саставу, где би се предочио рад на иновирању Правописа као и послови на нормативној граматици. Закључено је да би се у идућој години могао одржати округли сто под насловом *Српски језик и унайрење језичке културе (ситање инсийијација, инвенција, кадрова, програма)*.

9. септембра 2009. године: мр Данило Вуксановић је одржао предавање о Ћирилици, српској уметничкој сцени и Галерији Матице српске на Френклин колеџу у граду Френклину, у држави Индијани у Сједињеним Америчким Државама. Том приликом је отворена изложба цртежа и принтова Данила Вуксановића *Факсимили немушић*. Изложбу су отворили др Светлана Ракић, шеф ликовног департмана Френклин колеџа и Џејмс Мозли (James Moseley) председник Управног одбора Френклин колеџа. Током боравка у САД Вуксановић је одржао предавања и практичне часове цртања и сликања на Индијана универзитету у Блумингтону.

10. септембра 2009. године: поводом Дана града у Сенти је одржано књижевно вече на ком је промовисана књига Милована Данојлића *Прича о*

йријоведачу, десета у Едицији *Матица* Издавачког центра Матице српске. О књизи су говорили др Милivoј Ненин, Миро Вуксановић и аутор.

10. септембра 2009. године: поводом изложбе *Европски контекст: Добровић, Шумановић, Коњовић, Шуљуш* а у сарадњи са Спомен-збирком Павла Бељанског приређено је вече посвећено Петру Добровићу. Публици је приказан документарни филм о његовом животу и делу а затим су представљене слике Петра Добровића изложене у сталној поставци Спомен-збирке Павла Бељанског и на изложби *Европски контекст* у Галерији Матице српске. О стваралаштву Петра Добровића говориле су Марта Фехер и мр Тијана Палковљевић.

14. септембра 2009. године: одржана је седница Председништва Матице српске.

15. септембра 2009. године: Матицу српску су посетили представници институције *Дон Јуан Архив* из Беча. Директора Архива др Михаела Хутлера (*Michael Hüttler*), др Матиаса Пернерсторфера (*Matthias Pernerstorfer*) и др Татјану Марковић професора Факултета музичке уметности, Одсека за музикологију примили су помоћник управника послова за издавачку и научноистраживачку делатност Добрила Мартинов, стручни сарадник Одељења за музику и сценске уметности Марта Тишма и стручни сарадник Рукописног одељења Александра Јовановић. Током посете разговарало се о историји Матице српске, Збирци Рукописног одељења и актуелним научноистраживачким пројектима на пољу музике и позоришне уметности.

15. септембра 2009. године: изашла је септембарска свеска *Лейбониса Матици српске* у којој истакнуто место имају Рајко Петров Ного (објављени су његови нови стихови и огледи Јована Делића и Лидије Делић о Ногој поезији) и Ранко Павловић (*Лейбонис* доноси његову проповетку и разговор који је са њим водио Живко Малешевић, а о новим Павловићевим књигама пишу Ђорђо Сладоје и Сања Маџура). Своје нове стихове и прозне текстове објављују Ханс Магнус

ЕНЦЕНСБЕРГЕР (*Hans Magnus Enzensberger*, превод О. Хорват), Миодраг Матицки, Славомир Гвозденовић, Зоран М. Мандић, Владимир Јагличић и Јожеф Богдан (*Bogdán József*, превод Д. Рамадански). Аутори рубrike „Сведочанства“ су Богољуб Шијаковић, Миро Вуксановић, Славко Гордић, Драган Хамовић, Никола Страјнић, Божидар Мандић, Милорад Беланчић и Емсуре Хамзић, а нове књиге Миодрага Павловића, Бранка Стојановића, Милисава Савића, Рајка Лукача, Предрага Лазаревића, Верољуба Вукашиновића, Вука Велаша и Дејана Ђорђевића представљају Владета Јеротић, Милош Ковачевић, Сава Бабић, Александар Б. Лаковић, Милько Шиндић, Биљана Турањанин, Веселин Матовић и Драган Тасић.

16. септембра 2009. године: одржан је састанак Уредништва *Лейбониса Матици српске* на којем је закључена октобарска свеска *Лейбониса*.

16. септембра 2009. године: Галерију Матице српске посетиле су колеге из Хрватског рестаураторског завода, одјела за школовање, стручно усавршавање и међународну сарадњу, ради успостављања сарадње на размени знања, перманентне едукације и успостављања заједничких пројеката.

17. септембра 2009. године: управница Галерије Матице српске др Бранка Кулић је присуствовала састанку Одбора за обележавање Јубилеја 150. годишњице рођења Паје Јовановића.

17. септембра 2009. године: у Галерији Матице српске је поводом изложбе *Европски контекст: Добровић, Шумановић, Коњовић, Шуљуш* а у сарадњи са Спомен-збирком Павла Бељанског приређено вече посвећено Сави Шумановићу. Публици је приказан документарни филм о његовом животу и делу а затим су представљене слике Саве Шумановића изложене у сталној поставци Спомен-збирке Павла Бељанског и на изложби *Европски контекст* у Галерији Матице српске. О стваралаштву саве Шумановића говориле су Милана Квас и мр Тијана Палковљевић.

17. до 19. септембра 2009. године: генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић је у својству националног референта учествовао на међународној научној конференцији *Реформа*

йривайној јправа у Средњој и Источној Европи у дворцу Смоленице (Конгресни центар Словачке академије наука). Током боравка у Словачкој, посетио је седиште Матице словачке у Братислави.

20. септембра 2009. године: потпредседник Матице српске проф. др Слободан Ђурчић је представљао Матицу на прослави „Вукови дани” у Тршићу.

21. септембра 2009. године: одржана је седница Председништва Матице српске.

21. септембра 2009. године: у оквиру Одељења за сценске уметности и музику из штампе је изашла књига *Бошко Токин — новинар и љисац, књ. I и II* чији је аутор проф. др Марко Бабац.

21. септембра 2009. године: у оквиру Одељења за природне науке изашле су из штампе књиге *Бескичмењаци Фрушкај оре, II иFaуна осоликих мува (Diptera, Syrphidae) у ријевима Војводине.*

22. септембра 2009. године: одржана је седница учесника пројекта *Словаци у Војводини.*

22. септембра 2009. године: председник Матице српске академик Чедомир Попов се састао са министром вера Боголубом Шијаковићем и митрополитом црногорским Господином Амфилохијем Радовићем у Београду. Том приликом су вођени разговори о активностима Матице српске у Републици Српској и Црној Гори.

22. септембра 2009. године: председник Матице српске академик Чедомир Попов се у Инђији састао са академиком Радетом Михаљчићем и проф. др Драгом Бранковићем саветником председника Републике Српске. Том приликом вођени су разговори о оснивању огранка Матице српске у Републици Српској и изради *Енциклопедије Републике Српске.*

22. септембра 2009. године: из штампе је изашао *Зборник Матице српске за књижевност и језик* VII/2.

22. септембра 2009. године: из штампе је изашао *Зборник Матице српске за сценске умјетности и музику* 40.

23. септембра 2009. године: потпредседник Матице српске проф. др Слободан Ђурчић је отворио дванаесту међународну „Еко“ конференцију о заштити животне средине градова и приградских насеља која је одржана у Новом Саду. Организатор конференције је био Еколошки покрет Новог Сада под покровитељством Матице српске и UNESCO-а.

23. септембра 2009. године: Матицу српску је посетила група русиста предвођених професором Федором Б. Польаковим, шефом Катедре за руску књижевност Универзитета у Бечу и водећим светским стручњаком за руску емиграцију у Бечу. Групу су чинили докторанти мр Корнелија Гелс (*Korneila Goels*), Алберто Ђероза (*Alberto Gerosa*), Томас Микула (*Tomas Mikula*), Ана Михаловска

(Anna Michalowska), Јана Матишок (Jana Matischok), Нађа Прејнди (Nadja Preindl), студенти Екатерина Неугодова (Ekaterina Neugodova) и Ратко Симић. Групу је предводила проф. др Ана Кречмер (Anna Kretschmer) тренутно гостујући професор, шеф Ка-

тедре за источнословенске језике и редовни професор србијске на Универзитету у Ополу, декан Филозофског факултета у Новом Саду проф. др Љиљана Суботић као и члан сарадник Матице српске господин Алексеј Арсењев, у својству преводиоца. Гости су примили генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић, Јулкица Ђукић стручни сарадник Одељења за књижевност и језик и Александра Јовановић стручни сарадник Рукописног одељења.

24. септембра 2009. године: у Београду је одржана седница Уређивачког одбора Зборника *Матице српске за класичне студије*.

24. септембра 2009. године: Галерија Матице српске склопила је споразум о сарадњи са рестаураторским одсеком Мађарске ликовне академије у Будимпешти. Сарадња ће се односити на помоћ у изради дипломског рада са темом која се односи на културно благо Срба у Мађарској, као и на размену искустава у области аналитичких метода испитивања слика.

25. септембра 2009. године: у Галерији Матице српске поводом изложбе *Евройски контекст: Добровић, Шумановић, Коњовић, Шуљуј* а у сарадњи са Спомен-збирком Павла Бељанског приређено је вече посвећено Милану Коњовићу. Публици је приказан документарни филм о његовом животу и делу а затим су представљене слике Милана Коњовића изложене у сталној поставци Спомен-збирке Павла Бељанског и на изложби *Евройски контекст* у Галерији Матице српске. О стваралаштву Милана Коњовића говориле су Милица Орловић Чобанов и мр Тијана Палковљевић.

25. септембра 2009. године: др Бранка Кулић је присуствовала сатанку Одбора за обележавање Јубилеја 150. годишњице рођења Паје Јовановића.

25. до 27. септембра 2009. године: Друштво за античке студије и Матица српска су организовала Међународни научни скуп *Античка култура, европско и српско наслеђе*. Првобитно је било предвиђено да отварање скупа буде у Свечаној са-

ли Матице српске, али због реновирања зграде то није било оствариво, те је скуп одржан у Београду и Сремској Митровици. Скуп је 25. септембра на Теолошком факултету у Београду отворио декан тог факултета, Његово преосвештенство владика бачки Иринеј Буловић. Дводневном скупу присуствовало је 60 учесника из земље и иностранства (Немачка, Канада, Италија, Грчка, Белгија, Бугар-

ска, Република Српска). Скуп је радио у Пленуму и у неколико секција: *Философија и људово; Језик, фолклор и књижевност; Умейност и археологија; Историја и археологија; Реџиција антике и Природне науке*. Секцијама су председавали истакнути професори који су том приликом и координирали веома плодне дискусије о рефератима. Излагања су саопштавана на српском, енглеском, бугарском и грчком. Почасни гост научног скупа био је професор Карл Јоахим Класен (*Carl Joachim Klassen*) из Гетингена, који је изабран за члана Матице српске, те је на отварању скупа при-

мио и Повељу о чланству у Матици српској. Повељу је угледном госту, уз пригодну поздравну реч на немачком језику, у име Председништва Матице српске уручио потпредседник, академик Димитрије Стефановић. Професор Класен одржао је уводно једночасовно излагање и првог и другог дана скупа. Првог дана на тему *Хришћанска књижевност — Пајанска религија — Модерна експеција*, а другог дана је говорио о *Кикерону, философу као говорнику*. Оба предавања одржавао је на енглеском језику, након чега је у Пленуму

вођена дужа и садржајна дискусија. Како је професор Класен инострани члан Редакције *Зборника Матице српске за класичне студије*, главни уредник (проф. др Ксенија Марицки Гађански) заузмала је седницу Редакције, која је одржана у Римској дворани Библиотеке Града Београда, са члановима Редакције из Србије, ради припреме *Зборника* бр. 11 (2009). Радови са скупа биће објављени у облику *Зборника*.

28. септембра 2009. године: одржана је седница Председништва Матице српске.

30. септембра 2009. године: проф. др Славко Гордић је присуствовао састанку Организационог одбора за припрему научног скупа којим ће Српска академија наука и уметности обележити сто годишњицу смрти Лазе Костића.

30. септембра 2009. године: одржана је седница Уредништва Едиције *Десет векова књижевности* Издавачког центра Матице српске.

НАЈАВЉЕНЕ АКТИВНОСТИ

1. октобра 2009. године: председник Матице српске академик Чедомир Попов учествоваће у расправи *Спрайтесија научној и технолошкој развоју Републике Србије у периоду од 2009. до 2014. године* која ће се одржати у Палати Србије у Министарству за науку и технолошки развој.

1. октобра 2009. године: председник Матице српске академик Чедомир Попов састаће се са Мијаном Драгаш директором Задужбине „Доситеј Обрадовић“ поводом одржавања манифестације „Доситејеви дани“ у Бањалуци.

2. октобра 2009. године: одржаће се седница Уређивачког одбора *Српској биоографској речници* у Галерије Матице српске.

2. октобра 2009. године: одржаће се промоција *Српској биоографској речници IV* у Галерије Матице српске. О књизи ће говорити проф. др Душан Николић, проф. др Мира Радојевић, проф. др Мило Ломпар и академик Чедомир Попов.

5. октобра 2009. године: одржаће се седница Председништва Матице српске.

5. октобра 2009. године: одржаће се седница Извршног одбора Матице српске.

7. октобра 2009. године: генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић одржаће састанак са архитектама Татјаном Загоричник и Вером Голубовић.

8. октобра 2009. године: генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић ће имати састанак у Министарству за културу Републике Србије.

12. октобра 2009. године: одржаће се седница Председништва Матице српске.

14. октобра 2009. године: управник Рукописног одељења Павле Станојевић учествоваће на састанку организованом у Архиву Србије.

16. октобра 2009. године: одржаће се промоција монографије *Сломеници и сломен-обележја* коју је приредио академик Tome Серафимовски.

20. октобра 2009. године: одржаће се промоција *Српској биоографској речници IV* у Кикинди.

21. октобра 2009. године: Матицу српску ће посетити амбасадор Републике Србије у Републици Аустрији господин Милован Божиновић.

21. октобра 2009. године: одржаће се седница Управног одбора *Српске енциклопедије* у Београду.

21—23. октобра 2009. године: у оквиру манифестације „Доситејеви дани“ у Бањалуци одржаће се промоција *Српској биоографској речници IV*.

22. октобра 2009. године: одржаће се музичко вече у Галерији Матице српске.

26—2. новембра 2009. године: одржаће се Сајам књига у Београду.

29. октобра 2009. године: генерални секретар Матице српске проф. др Душан Николић имаће састанак у Министарству за културу Републике Србије.

МАТИЦА СРПСКА

Најстарија српска књижевна, културна и научна институција

Српски Пантеон • Научна одељења • Библиотека Матице српске
Галерија Матице српске • Издавачки центар Матице српске

Матица српска је била узор многим народима. По угледу на њу основане су: *Матица чешка* 1831. године; *Матица илирска* 1842 (која је 1874. преименована у *Матицу хрватску*); *Матица лужичкосрпска* 1847; *Матица таличко-руска у Лавову* 1848; *Матица моравска* 1849; *Матица галдамашкса у Задру* 1861; *Матица словачка* 1863; *Матица словеначка* 1864; *Матица оравска* 1877. и *Матица у ћишинској кнежевини* 1898 (из којих је 1968. настала *Матица шлеска*); *Матица јоханска у Лавову* 1882; *Матица школска у ћишинској кнежевини* 1885; *Матица школска у Варшави* 1905; *Матица бугарска* у Цариграду 1909. и нова *Матица бугарска* 1989. године.

Данас Матица српска сарађује са многим институцијама и појединцима из свих крајева света.

МАТИЦА СРПСКА
Улица Матице српске, број 1
21000 Нови Сад, Србија
Телефон: (+381) 021 420 199
Телефон: (+381) 021 528 574
E-mail: ms@matica.srpska.org.rs
www.maticastrpska.org.rs

Духовна вершикала српског народа

Нови ђромоћивни леђак Матици српске

Матица српска је најстарија књижевна, културна и научна установа српског народа која у континуитету делује готово два века. Основана је у Пешти 1826. године. Њени оснивачи су сматрали да треба организовано радити на томе да се Срби након вишевековне турске окупације поново укључују у савремене европске токове. Зато је деловање Матице од самог почетка било усмерено на просвећивање српског народа и представљање српске културе у Европи. У том чију развијена је богата издавачка делатност. Основу је чинио чувени *Лешоис*, покренут 1824. године, који се данас сматра најстаријим живим књижевним часописом у свету. Касније су настале бројне едиције, а међу њима и једна са наглашеним просветитељским улогом која је носила назив *Књите за народ*. Четрдесет година XIX века одлучено је да се у оквиру Матице створе услови за бављење науком. Тада је формирана библиотека са књижним фондовима из различитих научних области и збирка рукописа која је представљала својеврсно сведочанство о историји народа. У исто време настало је колекција портрета *Српски Пантеон*. У њој су добили место писци, народни трибуни, светски познати научници, али и мање знатни грађани који су својим прилоzима подржавали просветитељску мисију Матице српске. Управо захваљујући широкoj подршци из народа Матица је једно време била најбогатија задужбинска установа у Угарској. Из њених фондова су финансијирани капиталини пројекти од значаја за стандардизацију српског језика и за развој различитих научних дисциплина. Истовремено, Матица се стапала о школовању даровитих ћака и студената који су чинили основу будуће интелектуалне елите.

Матица српска је 1864. године пресељена из пештанској *Текелијанум* у новосадски *Платоноум*. Нови Сад је од тада познат као *Српска Атина*. Град је добио тај назив јер се сматрало да су се око Матице српске окупљали најобразованији и најмудрији људи тог времена.

Матица српска данас има око 2.000 сарадника. Они су укључени у више десетина пројекта, у оквиру седам научних одељења, припремају прилоге за десет Матичних научних часописа и раде на припреми публикација од капиталног значаја за српску културу и науку, као што су *Српска енциклопедија*, *Српски биографски речник*, *Речник српскога језика*, *Правоис... Библиотека* Матице српске има више од 3.500.000 књига, а Галерија је богата збирком у којој је представљено српско сликарство од XVIII до XX века. *Издавачки центар* наставља традицију некадашњег *Издавачкој предузећији* Матице српске чија су издања у Југосточној Европи деценијама била препознатљива по амблему МС иза којег је стајала квалитетна и бриљантив одабрана литература из различитих области.

Матица српска сваке године додељује награде за достижења у различitim областима културе и науке.

Научна одељења Матице српске

Одељење за књижевност и језик

Лексикографско одељење

Одељење за друштвене науке

Одељење за природне науке

Одељење за ликовне уметности

Одељење за црквене уметности и музику

Рукописно одељење

Научни часописи

Зборник *Матице српске за књижевност и језик*

Зборник *Матице српске за филологију и лингвистику*

Зборник *Матице српске за етнографију*

Зборник *Матице српске за класичне стручне*

Зборник *Матице српске за друштвене науке*

Зборник *Матице српске за историју*

Зборник *Матице српске за природне науке*

Зборник *Матице српске за сценске уметности и музику*

Зборник *Матице српске за ликовне уметности*

Темишварски зборник

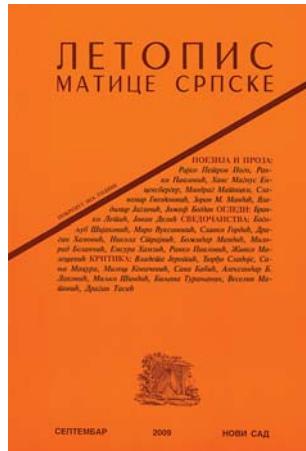
НОВА ИЗДАЊА МАТИЦЕ СРПСКЕ

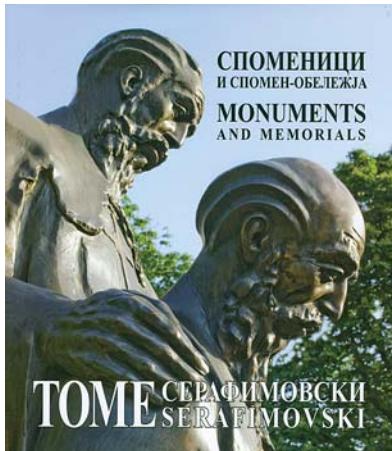
Ксенија Марицки Гађански,
Из другог угла
Формат А5, 215 стр.
ISBN 978-86-87079-16-8

Радован Вучковић,
Паралеле и укриштања
Формат А5, 243 стр.
ISBN 978-86-87079-17-5

ЛЕТОПИС Септембар
Формат Б5, 196 стр.
ISSN 0025-5939

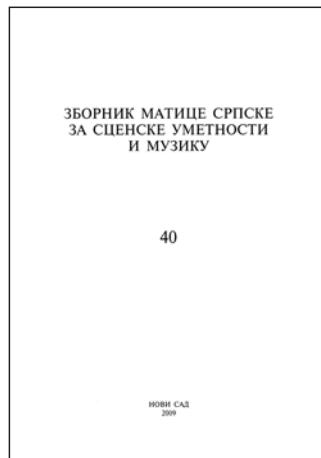
Томе Серафимовски
Формат А4, 181 стр.
ISBN 978-86-7946-038-7

Фауна осоликих мува
у ритовима Војводине
Формат Б5, 224 стр.
ISBN 978-86-7046-032-5

Бескичменјаци Фрушка Јоре
Формат Б5, 187 стр.
ISBN 978-86-7946-033-2

Зборник Матице српске
за сценске уметности бр. 40
Формат Б5, 162 стр.
ISSN 0352-9738

Зборник Матице српске
за књижевност и језик LVII
Формат Б5, 238 стр.
ISSN 0543-1220

ГЛАСНИК МАТИЦЕ СРПСКЕ — гласило Матице српске

21000 Нови Сад, Ул. Матице српске 1, тел. 021/420-199
e-mail: ms@maticasrpska.org.rs

Приредиле: Александра Јовановић, Вукица Туцаков и Љиљана Дражић

Прилоје из Библиотеке Матице српске пријемиле:
Силвија Чамбер и Ивана Гргорић

Прилоје из Галерије Матице српске пријемила:
Мр Тијана Палковљевић

Фотографије: Бранислав Лучић

За издавача: Проф. др Душан Николић
генерални секретар Матице српске

Тираж: 1.000 примерака

Штампа: КриМел, Будисава

ISSN 1452-6182

CIP — Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

061.22(497.113)

ГЛАСНИК Матице српске / одговорни уредник Душан Николић. — Год. 1, бр. 1 (1946)—1949, бр. 12 ; 2008, бр. 1 (јун). — Нови Сад : Матица српска, 1946—1949 ; 2008—. — 30 см

Месечно.

ISSN 1452-6182

COBISS.SR-ID 56040711